

Obiols dispara primer

La nit del dilluns 27 de novembre, al restaurant El Glop, del barri de Gràcia de Barcelona, hi havia un sopar especial. Un grup de gent, aproximadament una vintena, s'havia reunit al voltant de Raimon Obiols. Hi havia animació. La conferència que acabava de donar el primer secretari del PSC havia estat un èxit de públic i un èxit mediàtic. Però per als co-

mensals,

L'entrada de Raimon Obiols en el debat intern del PSC ha polaritzat les posicions i precipita el PSC a un congrés decisiu, previst per d'aquí a un any, però que podria avançar-se.

allò que realment els omplia de satisfacció era veure que Obiols havia decidit tornar a prendre la iniciativa, havia tornat a baixar a l'arena i combatre. L'acompanyaven a la taula els dirigents polítics socialistes més afins a la seva persona, però també, en bon nombre, gent del seu equip més tècnic. Gent que també treballa al carrer de Nicaragua, seu del PSC, paret per paret amb l'aparell que controla Josep Maria Sala. No era un sopar polític. Era un sopar d'amics.

Unes hores abans, el Lliure havia fet d'amfitrió d'un espectacle no programat. Era dilluns, i no hi havia representació. *L'Amfitrió* de Molière gaudia del seu descans setmanal, cosa que va aprofitar Obiols per entrar en escena, amb l'objectiu d'aconseguir que el PSC es trobi a si mateix i sàpiga per on ha d'anar, superant precisament el problema dels protagonistes de l'obra de Molière. Després de mesos de silenci sobre el debat intern, Obiols va prendre la paraula. Feia dies que ho tenia previst. L'única cosa que havia retardat l'estrena era no entrebancar la cursa autonòmica de Joaquim Nadal. Passades les eleccions, ha debutat.

L'espurna que va fer reconsiderar al primer secretari de posar fi a gairebé dos anys de silenci intern —des del congrés de Sitges de la primavera de 1994— va ser el descavalcament que van patir els dirigents socialistes afins dels llocs de la llista electoral al Parlament. Obiols ha decidit tornar a recuperar el protagonisme i activar definitivament la seva

pro-
posta de
reforma del
PSC, que va
quedar congelada
a començament de 1994 per l'oposició de
l'aparell, que veia amenaçat el seu protagonis-
me al si del partit. Això és el que va fer al
Lliure, rodejat de militants i amb la presen-

cia de la plana major dels dirigents del partit més afins: Arseni Gibert, Antoni Dalmau, Lluís Armet, Marta Mata, Jordi Font, Joan Raventós i Joaquim Llach. També va ser significativa la presència, molt discreta, d'Ernest Maragall, germà de Pasqual Maragall, que va arribar tard, es va quedar dret a la porta i va marxar ràpidament, un cop finalitzat l'acte.

El que proposa Obiols és obrir un procés de debat i de reforma del PSC que faciliti la superació de les mancances actuals i converteixi el partit en una alternativa real de govern. Sense excloure inicialment ningú, el primer secretari vol una direcció "inspirada en el socialisme no autoritari i antiburocràtic", que rebutgi els "vidors de la política i els corruptes". El PSC té un problema de credibilitat, segons els seu primer secretari, quan "alguns dels nostres" es corrompen, o ofereixen "espectacles endogàmics", o quan la gent "té la sensació que fem política xifrada i anem a toc de xiulet". Per recuperar aquesta credibilitat, proposa transparència, pluralisme i debat al si del partit per "activar un moviment de fons per innovar i reformar el partit". Obiols, en aquesta polèmica, intenta mantenir una posició central, recordant que ell sempre ha estat un defensor de la unitat del partit, però no estalvia tampoc les crítiques al sector encapçalat per Josep Maria Sala: "És un nucli reduït que s'instal·la en els ressorts del poder intern, que lliga fidelitats incondicionals, reparteix càrrecs, controla la distribució interna de recursos i mitjans econòmics i organitzatius, centralitza decisions, crea dependències i tendeix a lluitar pel poder intern pel simple poder, sovint sense ni tan sols projecte polític".

Aquesta és la càrrega de fons que Obiols ha col·locat per accelerar i activar definitivament el debat.

Com era previsible, la reaparició d'Obiols ha desencadenat tota una sèrie de moviments —o de silencis, en alguns casos—

que anuncien l'inici del procés pre-congressual del PSC, tot i que amortit per l'existència d'unes eleccions generals pel mig. Naturalment, la reacció més ràpida ha sortit del sector encapçalat per Josep Maria Sala i de bona part dels dirigents territorials del partit, oposats frontalment a Obiols.

Alguns d'aquests dirigents afins a Sala, entre els quals hi ha Pepe Zaragoza, Joan Ferran, i Manuel Bustos, van convocar una reunió urgent el divendres anterior a la intervenció

Publius versus Brutus

Publius era el pseudònim que utilitzaven els federalistes nord-americans per signar una sèrie d'articles que van publicar a Nova York per defensar la constitució federal de 1787. En van arribar a escriure vuitanta-sis. Darrere Publius s'amagava gent important, que tenien o van arribar a tenir molt de poder. Noms com Madison, que arribaria a ser president dels EUA, Hamilton, primer secretari del Tresor, o Jay, membre del Tribunal Suprem. El seu objectiu era oposar-se a les tesis antifederalistes, que defensaven el manteniment de la parcel·la de poder de cada estat enfront d'una reforma, la federalista, que comportava una reorganització dels diferents poders en benefici de la unió. Els antifederalistes van respondre a les tesis de Publius, creant un altre personatge-pseudònim, Brutus, que jugava en el mateix terreny de l'opinió. Publius era un reformador que lluitava contra l'*statu quo*, l'immobilisme, que defensava Brutus. Però aquest no és el primer Publius de la història, ni com s'ha vist aquests darrers dies, l'últim. Els federalistes americans s'havien inspirat ja en el Publius clàssic, un dels pares de la república romana. Defensor dels valors republicans de la virtut, l'austeritat, l'honestedat, el Publius clàssic va ser un defensor dels ciutadans enfront de la vella oligarquia romana. Enfront del poder pel poder, enfront del poder sense límits, defensava el ciutadà.

A finals del segle XX ha aparegut un nou Publius, i ha aterrat a la política catalana, precisament enmig del terrabastall intern del PSC. El Publius modern segueix la tècnica del seu predecessor nord-americà: publicar articles a la premsa. Per fer la seva aparició pública ha escollit el diari *La Vanguardia* —no *El País*—, amb un article titulat "De rerum novarum", on ataca durament les posicions de l'aparell del PSC controlat per Josep Maria Sala. El nou Publius denuncia "la perpetuació de les quotes de poder, a través d'un llenguatge de pseudodemocràtic, normalment acompanyat d'un discurs demagògic", i citant Pericles adverteix que la demagògia porta a la tirania". Per al redactor o redactors de l'article, el problema del PSC és que "la lògica de la perpetuació del poder pel poder sense aportació d'idees comporta al seu si un període d'obscurantisme" i rebegen la "vella lògica perillosa comunista que ha envaït, com un corc, el PSC". Les intencions del nou Publius, que com els anteriors es proposa lluitar contra l'*statu quo*, són les de provocar un canvi, "no perquè tot continuï igual, sinó perquè canviï de veritat".

Naturalment, la reaparició de Publius ha despertat tota mena d'especulacions sobre qui hi ha al darrere. L'entorn de Josep Maria Sala s'ha afanyat a acusar el mateix Raimon Obiols, o a algun dels seus col·laboradors de ser-ne els autors. Altres especulacions situen l'autor en l'entorn més acadèmic-universitari del PSC, ja que aquest Publius sembla persona o grup il·lustrat, gent llegida, vaja. Altres rumors apunten, però, cap un altre sector. Un sector amb aroma conspiratiu, aglutinat a l'entorn de la persona de Francesc Martí Jusmet, ex-delegat del Govern a Catalunya, actualment en un discret segon pla de l'activitat política, però alineat internament amb Raimon Obiols. Com que de la rumorologia a la literatura de ficció només hi ha un pas, es diu que al cercle d'amics de Martí Jusmet, a més d'unir-los una voluntat reformadora del socialisme català els uneixen també vincles de germanor més intensos, que entronquen molt bé amb les virtuts republicanes de Publius, el desig de llibertat de l'individu. De moment, però, el secretisme a l'entorn d'aquest col·lectiu és total. El que queda demostrat és que al PSC si alguna cosa no li falta, són col·lectius, grups d'opinió o fòrums per fer bullir l'olla. Publius assegura que continuarà intervenint en el debat, per "canviar la mentalitat materialista per valors socialistes i democràtics". Però a més de tenir aquest ambició i noble objectiu, el col·lectiu anònim també pensa intervenir "per evitar aquesta imatge de secta opaca i incomprensible per a la resta dels mortals no sectaris" que caracteritza els partits d'esquerres.

P. M.

d'Obiols al Lliure per estudiar quin tipus de resposta donaven a la previsible ofensiva del primer secretari. La intenció d'alguns dels presents era obrir un enfrontament directe amb Obiols, i aprofitar la majoria en alguns organismes, com el consell de la federació de Barcelona o en el consell nacional, per "reprovar" el missatge del primer secretari. La imminència de les eleccions generals, i sobretot el fet que Serra —a qui voldrien com a primer secretari del PSC— sigui el candidat, va aturar de moment qualsevol moviment d'atac frontal. La reacció de l'aparell, feta en boca de Josep Maria Sala, va ser no donar-se per al·ludits per les crítiques d'Obiols, fer corresponsable també el primer secretari dels mals del partit, i demanar l'avançament del congrés a la propera primavera, immediatament després de les generals. Per als dirigents territorials afins a Sala aquest congrés ha de servir per tancar definitivament la crisi de lideratge que arrossega el partit, tancament que exigeix la substitució d'Obiols per Serra, malgrat que aquest encara no ha donat cap resposta pública a l'ofertament ja que sembla que es resisteix a acceptar-lo.

Conflicte d'agendes. La decisió que prengui Serra depèn no solament del que pugui fer Obiols, sinó de cap a on es decantin dues figures claus més: Joaquim Nadal i Pasqual Maragall. L'entorn d'Obiols espera un decantament d'aquests dos dirigents cap a les posicions del primer secretari, tot i que de moment no ha estat així.

D'entrada, els partidaris de Joaquim Nadal han rebut molt malament el discurs d'Obiols, sobretot pel moment en què s'ha produït. Ha despertat una evident incomoditat i alguns l'han qualificat d'"inoportú", sobretot en plena negociació dels pactes postelectorals. Nadal podria coincidir amb Obiols en determinats continguts del seu discurs, però no coincideix ni en el moment ni en la forma. L'actual cap de l'oposició i el primer secretari tenen per ara conflictes d'agenda. Per al primer, és essencial fer-se un lloc consolidat en l'escenari parlamentari català, acabar de tancar les negociacions amb tranquil·litat i aconseguir una posició tan reforçada com sigui possible. I després, només després de tot això, parlar del partit. Obiols en canvi té més pressa. De moment Nadal, públicament s'ha limitat a fer declaracions conciliadores, com la necessitat de resoldre els conflictes o de "superar les diferències", però sense situar-se en cap dels dos sectors enfrontats. La qüestió en què sí que coincideix Nadal és la demanda d'avançar el congrés. Ser primer secretari del PSC no és en principi una prioritat immediata de Nadal, però tampoc la descarta si les condicions així ho fan necessari.

El silenci de Maragall. El segon element

RICARD CUGAT

Joaquim Nadal ha vist amb incomoditat com esclatava el conflicte intern al PSC mentre negociava. Ha demanat que s'avanci el congrés del partit per resoldre definitivament les diferències.

RICARD CUGAT

Josep Maria Sala espera que Narcís Serra accepti de convertir-se en primer secretari del PSC. L'antic vice-president del Govern espanyol manté, però, un discret silenci, mentre espera els esdeveniments.

important que pot decantar la construcció de majories i minories és Pasqual Maragall. L'alcalde de Barcelona ha mantingut diversos conflictes amb l'aparell afí a Josep Maria Sala, tant en l'àmbit institucional com en el partit. D'una banda, com a alcalde ha vist que aquest sector li posava problemes pel que fa a la constitució dels districtes de la ciutat o dels organismes de govern d'algunes entitats metropolitanas, cosa que l'ha obligat a transaccionar. També va sortir perjudicat, com Obiols, en el procés d'elaboració de les llistes electorals, quan va veure que Rosa Martí, propera a ell, n'era exclosa o que el seu cap de gabinet a l'ajuntament, Xavier Roig, proposat per Nadal, no era acceptat. Fins a l'hora de tancar aquesta edició, Maragall s'ha negat a pronunciar-se sobre la crisi del partit, i s'ha mantingut en un profund i distant silenci. Tant els col·laboradors del primer secretari del PSC com els dirigents de l'aparell propers a Josep Maria Sala confien que Maragall acostarà posicions.

La petició feta per Josep Maria Sala d'avançar el congrés, amb la intenció de posar fi a les divisions mitjançant el relleu d'Obiols per Serra, ha estat llegida pels dirigents "reforma-

dors" —com es qualifiquen ara els col·laboradors d'Obiols— com una reacció de por de l'aparell al fet que el primer secretari hagi decidit prendre la iniciativa. De moment, aquests dirigents han començat ja a preparar el congrés, establint contacte amb la militància de base del PSC desencan-

tada pel funcionament de l'aparell, que asseguren que és la majoria del partit. No els preocupa l'avançament del congrés al proper mes de juny, perquè asseguren que Sala, tot i tenir "la minoria més ben organitzada, no té projecte polític ni dirigent que l'encapçalí", referint-se al silenci de Serra. En aquest sentit expliquen que Miquel Iceta, mà dreta de Sala, l'endemà del consell nacional que va descavalcar de la llista bona part dels diputats afins a Obiols va dir: "hem demostrat que tenim majoria, ara només falta un líder i un projecte polític". Tots dos bàndols podran demostrar aviat qui té raó, en un congrés que previsiblement serà de confrontació, on només hi haurà un guanyador possible.

Pere Martí